

DECIZIE

15 iulie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Iliă Donică, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Iliă Donică împotriva Academiei de Științe a Moldovei cu privire la contestarea
actului administrativ normativ,
împotriva încheierii din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 08 octombrie 2019 Iliă Donică a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Academiei de Științe a Moldovei, solicitând anularea pct. 40 din Statutul
Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin hotărârea Adunării Generale a
Academiei de Științe a Moldovei nr. 1/2 din 24 ianuarie 2019.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin Hotărârea Adunării Generale a
Academiei de Științe a Moldovei (în continuare AȘM) nr. 1/2 din 24 ianuarie 2019
a fost aprobat Statutul AȘM în redacție nouă.

A notat că modificările operate la Statutul AȘM, aprobat prin hotărârea
Adunării Generale a AȘM nr. 1/2 din 24.01.2019, au fost operate cu un singur scop,
anume de a restrânge criteriile de concurs și a favoriza o anumită persoană pentru
preluarea funcției de președinte al AȘM, fapt ce impune introducerea în justiție a
prezentei acțiuni în control normativ.

A invocat că, controlul asupra procesului de alegere a președintelui AȘM, prin
intermediul prevederilor Statutului AȘM, a fost preluat de către Ion Tighineanu.
Procesul de adoptare a actului normativ nu a urmat nici o procedură sau cutumă
legală, fiind promovat unilateral de către președintele interimar Ion Tighineanu.
Dovada promovării unui act normativ viciat servește disensiunea care se creează cu
prevederile Codului cu privire la știință și inovare.

În contextul în care elaborarea Statutului nu a fost delegată unui grup de experți
sau membri ai Academiei, iar președintele interimar Ion Tighineanu nu s-a abținut
sau degrevat legal de la aceste procese, se creează circumstanțele de conflict de
interes, având în vedere că, Ion Tighineanu cunoștea perfect despre faptul că, în urma

adoptării Statutului va fi lansat concursul pentru alegerea președintelui instituție în baza prevederilor acestuia.

A afirmat că în vederea avantajării propriei persoane, Ion Tighineanu promovează introducerea în prevederile Statutului AȘM a unor competențe obligatorii, care în final determină soarta alegerilor la funcția de președinție al AȘM, și anume:

- pct.33 al Statutului AȘM, în cazul în care funcția de Președinte este declarată vacantă, interimatul funcției este exercitat de către unul din vicepreședinți desemnat de Prezidiu. Astfel, decizia cu privire interimatul funcției se atribuie Prezidiului condus de Ion Tighineanu.

- pct.36 al Statutului AȘM, funcția de Președinte se ocupă prin concurs, anunțat de Prezidiu, cu cel mult 2 luni după data când funcția devine vacantă. Astfel, concursul pentru ocuparea funcției de președinte al Academiei de Științe este anunțat de Prezidiu condus de Ion Tighineanu.

- pct.37 al Statutului AȘM, data convocării sesiunii Adunării generale a Academiei de Științe pentru alegerea Președintelui se stabilește de către Prezidiu și se publică pe portalul Academiei de Științe cu cel puțin 15 zile înainte de sesiune. Respectiv, data convocării sesiunii Adunării generale a Academiei de Științe pentru alegerea Președintelui se stabilește de către Prezidium condus de Ion Tighineanu.

- pct.38 al Statutului AȘM, pentru organizarea și desfășurarea alegerilor Președintelui, Prezidiul aprobă Comisia de organizare a alegerilor, compusă din 5 membri. Secțiile de științe recomandă câte un candidat în componența comisiei, iar Prezidiul - doi candidați. Lucrările de secretariat sunt realizate din oficiu de către șeful Secției juridice și resurse umane. Deci, Pentru organizarea și desfășurarea alegerilor Președintelui, Prezidiul, condus de Ion Tighineanu, aprobă Comisia de organizare a alegerilor, apoi înaintează doi candidați în cadrul acesteia. Similar, secretariatul este gestionat de un subordonat direct al lui Ion Tighineanu, conform schemei de încadrare a Academiei de Științe.

- pct.45 al Statutului AȘM, este declarat ales în funcția de Președinte candidatul care a acumulat majoritatea voturilor personalului scriptic al membrilor Adunării generale a Academiei de Științe, prezenți la ședință. Lista personalului scriptic se aprobă de către Prezidiu până la convocarea Adunării generale a Academiei de Științe, analogic punctului 18 din prezentul statut. Astfel, Prezidiul determină personalul scriptic care votează în cadrul Adunării generale de alegere a președintelui.

A reținut că anterior, pentru a elimina orice formă de conflict de interese, după cum este cazul menționat supra, prevederile ce vizează procedura de alegere a președintelui erau aprobate printr-un regulament separat de către Adunarea generală a AȘM. Similar manierei de control asupra proceselor aferente concursului pentru alegerea noului președinte al Academiei de Științe, au fost modificate în Statutul AȘM, în sens restrictiv, condițiile de participare la concurs.

A invocat reclamantul că, în noul Statut al AȘM, a fost introdus pct.40. care este absolut ilegal, prin promovarea unor asemenea prevederi, Ion Tighineanu a restricționat cercul potențialilor membri titulari care aspiră la această funcție, potențialilor contracandidați.

Prevederile pct.72 al Statutului AȘM (în redacție veche), indicau că, candidaturile recomandate pentru participare la concurs trebuie să aibă experiență în activitatea de conducere, inclusiv științifico-organizatorică de cel puțin 5 ani, să

cunoască legislația în domeniul științei și inovării, să manifeste spirit activ în munca de cercetare și management în știință.

Prevederile pct.40 (Statutul AȘM în redacție nouă), candidații recomandați la funcția de Președinte trebuie să aibă experiență în activitatea de management în domeniul cercetare-dezvoltare sau științifico-didactic de cel puțin 10 ani, să fie o personalitate recunoscută la nivel național și internațional în cercetare și să vorbească fluent cel puțin două limbi de circulație internațională.

Astfel, întru restricționarea numărului de potențiali candidați la funcția de președinte al AȘM, a fost mărită cerința de experiență în domeniu de la 5 la 10 ani. Au fost introduse câteva criterii nemăsurabile de recunoaștere națională și internațională, precum și cunoașterea (vorbirea fluentă) a două limbi de circulație internațională.

Afirmă reclamantul că, pct.40 al noului Statut al AȘM contravine prevederilor imperative ale legii. Or, art. 69 alin.(1) al Codului cu privire la știință și inovare, prevede exhaustiv că, președintele Academiei de Științe este ales de Adunarea generală prin vot secret, pentru o perioadă de 4 ani (dar cel mult pentru două termene consecutive), dintre membrii titulari ai Academiei de Științe. În sensul dat, din prevederile imperative ale normei de drept pre-citate se desprinde doar o condiție - candidatul la funcția de președinte al Academiei de Științe a Moldovei trebuie să fie membru titular al AȘM.

Consideră reclamantul că, Statutul AȘM se încadrează în noțiunea de act administrativ normativ în sensul art. 12 Cod administrativ, este act juridic subordonat legii, este aprobat sau emis de o autoritate publică, adică AȘM este autoritate publică, în baza prevederilor legale și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Prin încheierea din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Ilia Donică împotriva Academiei de Științe a Moldovei cu privire la contestarea actului administrativ normativ (147-155).

La 29 mai 2020, nefiind de acord cu încheierea din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, Ilia Donică, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu a depus recurs, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate, cu trimiterea cauzei spre examinare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a reținut dreptul lui Ilia Donică la acțiune în sensul prevederilor art. 17 Cod administrativ or, acesta deține funcția de director adjunct (vice director) al Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare, fapt ce denotă prezența calității de cercetător științific.

Consideră că, instanța de fond eronat a constatat faptul că, reclamantul nu a putut revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art. 17 Codul administrativ. Or, actul administrativ normativ contestat lezează implicit, drepturile de cercetător științific enunțate, în sensul înăspririi și individualizării exagerate a criteriilor de alegere a Președintelui AȘM cu scopul promovării unei singure candidaturi.

A conchis că, dreptul recurentului de a fi promovat în funcții științifice și administrative, inclusiv în cadrul AȘM, într-un mod legal, corect, transparent și echitabil este încălcat cu vehemență.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea

contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 12 martie 2020, care a fost recepționată de către recurent potrivit extrasului din poșta electronică la 16 martie 2020 (f.d. 156). Astfel, recursul depus la 29 mai 2020, de către avocatul Ion Sîrbu în interesele lui Ilia Donică, este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de avocatul Ion Sîrbu în interesele lui Ilia Donică, cu menținerea încheierii din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din materialele dosarului rezultă că, prin încheierea din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Ilia Donică împotriva Academiei de Științe a Moldovei cu privire la contestarea actului administrativ normativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele Codului administrativ, care reglementează acțiunile instanței la faza respectivă a procesului.

În corespundere cu art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Din sensul normelor de drept enunțate mai sus, în vederea contestării activității autorităților publice, persoana trebuie să justifice un drept al său/interes legal, care a fost încălcat de autoritățile publice prin emiterea actului administrativ.

Analizând circumstanțele cauzei, prin prisma normelor legale enunțate mai sus, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține ca justă și întemeiată concluzia instanței de fond, privind inadmisibilitatea acțiunii or, din cerințele formulate de Ilia Donică și argumentele aduse, nu se stabilește încălcarea a careva drepturi ale recurentului prin actul administrativ emis de către autoritatea publică, Academia de Știință a Moldovei.

În corespundere cu prevederile art. 207 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Instanța de recurs notează că, pentru a pretinde apărarea pe calea contenciosului administrativ a unei drept al său, potențialul reclamant urmează să probeze că: 1) el deține un asemenea drept; 2) că acest drept i-a fost încălcat prin activitatea administrativă.

După cum rezultă din acțiunea înaintată, reclamantul Ilia Donică prin prisma art.17 Cod Administrativ, nu au indicat în concret, ce drept i-a fost vătămat, încălcat, prin emiterea actului administrativ și necesită apărare pe cale judecătorească.

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, instanța de fond întemeiat a conchis asupra faptului că, deși reclamantul Ilia Donică a contestat un act administrativ, acesta nu a revendicat un drept sau un interes legitim lezat prin activitatea administrativă a autorității publice la emiterea actului contestat.

Partea recurentă nu a demonstrat care drept protejat de lege i-a fost încălcat prin pct. 40 al Statutului Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin hotărârea Adunării Generale a Academiei de Științe a Moldovei nr. I/2 din 24 ianuarie 2019, respectiv instanța de fond întemeiat a concluzionat privind inadmisibilitatea acțiunii, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod Administrativ.

Din aceste considerente, instanța de recurs dispune respingerea recursului declarant ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii instanței de fond or, recurentul nu a prezentat argumente întemeiate în susținerea poziției invocate, cele expuse bazându-se pe interpretarea eronată a normelor de drept.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ilia Donică, reprezentat de avocatul Ion Sîrbu și se menține încheierea din 12 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh